

Okul Müdürlerinin Yaratıcı Liderlik Özellikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Müdürlerinin Yaratıcı Liderlik Özellikleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27596>

Özet

Okul Müdürlerinin Yaratıcı Liderlik Özellikleri Ölçeği, 2019 yılında Uçar ve Sağlam tarafından geliştirilmiş bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, okul müdürlerinin sahip olduğu **yaratıcı liderlik** özelliklerini bilimsel olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Toplamda 29 maddeden oluşan ve 5'li **Likert tipi ölçek** formatında hazırlanan araç, üç temel faktör altında yapılandırılmıştır: "Girişimcilik ve Etkili İletişim", "Yenilikçi ve Değişime Açıklık" ve "Farklılık". Ölçek, eğitim yönetiminde müdürlerin yenilikçi, iletişim odaklı ve farklı yaklaşımlara açık davranışlarını ölçmek için geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Yaratıcı Liderlik, Okul Müdürleri, Eğitim Yönetimi, Ölçek Geliştirme, **Faktör Analizi**, Girişimcilik, Yenilik, Liderlik.

Yazarlar

Rezzan UÇAR, Emine SAĞLAM

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, görev yapan okul müdürlerinin yaratıcılık ve yenilikçilik ekseninde sergiledikleri liderlik özelliklerini standardize edilmiş bir araçla ölçmektir. Geliştirme çalışmaları, **eğitim yönetimi** alanında çalışan müdürlerin, değişen okul koşullarına adaptasyon yeteneklerini, etkili iletişim stratejilerini ve farklı yaklaşımlar tevik etme düzeylerini belirlemeye odaklanmıştır.

Ölçek, araştırmacılara ve eğitim politikası yapıcılara, yaratıcı liderlik potansiyelini tespit etme ve bu alanda geliştirme programları tasarlama konusunda güvenilir veriler sunmayı hedeflemektedir.

Yapı

Okul Müdürlerinin Yaratıcı Liderlik Özellikleri Ölçeği, müdürlerin liderlik davranışlarını kapsayan 29 maddeden oluşur ve bu maddeler teorik olarak üç ana boyutta toplanmıştır. Bu çok boyutlu yapı, yaratıcı liderliğin sadece tek bir beceri seti olmadığını, aksine bir dizi ilikili yetkinliği içerdiğini göstermektedir.

Ölçeğin boyutları ve madde sayıları şunlardır:

Girişimcilik ve Etkili İletişim (14 madde): Yönetim sürecinde iletişim kanalları etkili bir

şekilde kullanma ve proaktif, girişimci davranışlar sergileme becerisini ölçer.

Yenilikçi ve Değişime Açıklık (11 madde): Değişen koşullara hızlı uyum sağlama, yenilikleri benimseme ve okul kültürüne entegre etme eğilimini değerlendirir.

Farklılık (4 madde): Okulda başkalar tarafından standart değil veya "çığnca" karlanabilecek, ancak yenilikçi sonuçlar doğurabilecek aktivitelere ve fikirlere yer verme kapasitesini ölçer.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak titizlikle incelenmiştir. AFA sonuçları, ölçeğin beklenen üç faktörlü (Girişimcilik ve Etkili İletişim, Yenilikçi ve Değişime Açıklık, Farklılık) yapıya ortaya koymuş ve toplamda 29 maddelik bir yapının uygunluğunu göstermiştir.

Elde edilen bu üç faktörlü yapının model uyumunu ve doğruluğunu test etmek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu ve bu yapının verilerle tutarlı olduğunu teyit etmiştir. Bu bulgu, Açıklayıcı Faktör Analizi ile belirlenen yapının ampirik olarak doğrulandığını göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen katsayılar, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin genelinde hesaplanan **İç Tutarlılık Katsayıları** oldukça yüksek olup, .98 olarak belirlenmiştir. Faktör bazında güvenilirlik katsayıları ise şöyledir:

Girişimcilik ve Etkili İletişim: .97

Yenilikçi ve Değişime Açıklık: .97

Farklılık: .80

Tüm faktörlerin ve ölçeğin bütününe güvenilirlik değerlerinin kabul edilebilir düzeylerin (genellikle .70 ve üzeri) çok üzerinde olması, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler sağladığını işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, yapısal geçerliği belirlemek üzere ardışık iki aşamalı **faktör analizi** kullanılmıştır. İlk olarak, veri setinin temel yapıya keşfetmek için Açıklayıcı Faktör Analizi

(AFA) uygulanmış ve bu analiz sonucunda 29 maddelik yapıya üç faktör altında toplandı görülmüştür. Bu faktörler, ölçeğin teorik çerçevesini oluşturan yaratıcılık liderlik boyutlarını temsil etmektedir.

İkinci aşamada, AFA ile elde edilen üç faktörlü modelin yapısal uygunluğunu ve genellenebilirliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. DFA sonuçları, modelin veri ile uyumlu olduğunu gösteren çeşitli uyum indekslerinin (örneğin, RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Bu istatistiksel testler, ölçeğin yaratıcılık liderlik yapısının geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Kendini Değerlendirme (Self-Report) / Likert Tipi Ölçek

Maddeler: 29 madde

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Ölçek (1: Kesinlikle Katılmıyorum - 5: Tamamen Katılıyorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Okul Müdürleri

Yaş Grubu: Yetişkin (Eğitim Kurumu Yöneticileri)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki resmi ve özel okullarda görev yapan okul müdürleri.

Test Metodolojisi: Psikometrik yöntemlerle geliştirilmiş çok boyutlu, faktör analizine dayalı ölçüm aracı.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Yönetimi, Okul Liderliği, Girişimcilik, Yenilikçilik, **Yaratıcılık**, Güvenirlilik, Geçerlilik, Liderlik Özellikleri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Rezzan UÇAR

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir

İletişim E-posta Adresi: ucarrezzan@gmail.com

Yazma Adresi: Belirtilmemi?

Özet, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019

Özet ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yayımlanmıştır ve bilimsel araştırmalarda kullanım için ilgili yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Orijinal Makale Linki: efdergi.yyu.edu.tr

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal makale PDF'i buradan indirilebilir: okul-mudurlerinin-yaratıcı-liderlik-ozellikleri-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Uçar, R. ve Sa?lam, E. (2019). Okul müdürlerinin yaratıcı liderlik özellikleri: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 417-435.

Okul Müdürlerinin Yaratıcı Liderlik Özellikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Girişimcilik ve Etkili İletişim (14m): Yönetim sürecinde iletişim kanallarının etkili bir şekilde kullanılır

Yeniliğe ve Değişime Açıklık (11m): Değişen koşullara hızla uyum sağlar

Farklılık (4m): Okulda başkaları tarafından çözümlenebilecek aktivitelere yer verir.